

У наш час евтаназія дозволена за певних умов у Голландії, Бельгії, Нідерландах, Люксембурзі, Німеччині, Швейцарії, в деяких штатах США, а в багатьох країнах обговорюється питання про її легалізацію.

Проблема евтаназії і до цих пір залишається дискусійною. Евтаназія як умертвіння породжує численні правові, соціальні і моральні проблеми, які стосуються дій як тих, хто здійснює і дає згоду на умертвіння, так і хворого.

#### **Аргументи за «право на смерть»**

– Евтаназія дозволяє в повній мірі реалізувати право людини розпоряджатися своїм життям, в тому числі приймати рішення про припинення власного життя;

– Людина визнається найвищою цінністю, а отже, і її реальне благополуччя, потреби і право на самовизначення, право на свободу, право на повагу гідності, право на гідну смерть мають бути гарантовані й забезпечені повною мірою; Евтаназія забезпечує реалізацію одного з основоположних принципів права – принципу гуманізму. Евтаназія є гуманною, бо припиняє страждання і муки невиліковно хворого;

– Держава і суспільство мають визнати таке право не заради всіх, а заради тієї невеликої групи людей, які дійсно його потребують.

Щодо України, то із законодавства евтаназія не визнається у будь-якій своїй формі, зокрема, про це йдеться в п. 2 ст. 52 «Основ законодавства про охорону здоров'я України», який забороняє пасивну евтаназію, а також в п. 3 ст. 52 цього нормативного акту, де забороняється й активна евтаназія.

Але фактично евтаназія існує в нашому українському суспільстві, коли особа відмовляється від лікування, тим самим лікар звільняється від відповідальності або коли лікар не надає кваліфіковану допомогу, чим заподіює особі смерті (де це може трапитись за прохання хворого, чи без його відома), що в подальшому буде кваліфікуватися з боку кримінально-правового аспекту як злочини, якщо ці дії звичайно помітять і викриють.

І поки в Україні будуть розмірковувати нам впровадженням евтаназії, вона буде проявлятися і існувати у неконтрольованому стані.

*Одержано 13.04.2019*



УДК 343.59

**Ельвіра Русланівна ЄЛІСОВА,**

курсант групи Ф2-201 ХНУВС

*Науковий керівник: кандидат юридичних наук Фіалка М. І.*

### **ДО ВИЗНАЧЕННЯ ЗМІСТУ ПОНЯТТЯ ПОТЕРПІЛОЇ ОСОБИ ПРИ ВТЯГНЕННІ НЕПОВНОЛІТНІХ У ЗЛОЧИННУ ДІЯЛЬНІСТЬ**

Ми не раз зустрічаємось з проблемою втягнення неповнолітніх у злочинну та іншу антигромадську діяльність (ст. 304 КК України), що посягає на основи суспільної моралі у сфері розвитку і виховання молодого покоління,

створює для них аморальні погляди та навички, що саме істотно впливає на рівень злочинності неповнолітніх.

Втягнення неповнолітніх у злочинну чи іншу антигромадську діяльність є актуальною темою. Цей злочин посягає на основи суспільної моралі у сфері розвитку і виховання молодого покоління, створює для них спотворені орієнтири, прищеплює асоціальні ідеї, аморальні погляди й навички, істотно впливає на рівень злочинності неповнолітніх. Особливо небезпечними є дії, спрямовані на втягнення осіб, які не досягли вісімнадцятирічного віку, у злочинні групи, у вчинення тяжких або особливо тяжких злочинів, а також тих, які поєднані з незаконним обігом наркотичних засобів або зброї, із застосуванням насильства посягають на статеву свободу та статеву недоторканність особи. Потерпілою особою від цього злочину виступають неповнолітні особи чоловічої чи жіночої статі, які не досягли 18-річного віку. Кримінальний кодекс України поняття неповнолітнього не надає. Згідно зі статтею 6 Сімейного кодексу України зазначимо, що правовий статус дитини має особа до досягнення нею повноліття, тобто 18 років. Відповідно до статті 31, 32 Цивільного законодавства України, повна дієздатність особи настає з вісімнадцяти років.

Малолітньою вважається дитина до досягнення нею чотирнадцяти років. Неповнолітньою вважається дитина у віці від чотирнадцяти до вісімнадцяти років. Маємо зазначити, що відповідно до ст. 1 Закону України «Про охорону дитинства», дитина – особа віком до 18 років (повноліття), якщо згідно із законом, застосовуваним до неї, вона не набуває прав повнолітньої раніше. Як бачимо, повнолітньою може бути визнана особа до досягнення нею 18 річного віку, в разі наявності для того законних підстав. У чинному законодавстві про кримінальну відповідальність, хоча прямо не зазначається, однак з аналізу його положень можна зробити висновок, що дитиною в кримінально-правовому сенсі є особа, яка не досягла 18 років, незалежно від інших чинників.

Встановлення такої вікової межі пов'язується, насамперед, з особливостями формування емоційно-вольової сфери психіки неповнолітніх. Втягнення завжди має на увазі наявність причинного зв'язку між діями дорослої особи та виникненням у неповнолітнього бажання вчинити протиправні дії.

Злочин ст. 304 КК України вважається закінченим з моменту здійснення дорослою особою дій, які спрямовані на втягнення неповнолітнього у злочинну або іншу антигромадську діяльність, незалежно від того, вчинив неповнолітній злочин або інші антигромадські дії чи ні. При відсутності ознак втягнення дорослої особи, що вчинили злочини в групі з неповнолітніми, несуть відповідальність за співучасть у конкретних злочинах. Відповідальність за втягнення неповнолітньої особи у злочинну діяльність настає в разі вчинення ним хоча б одного злочину.

Отже, підсумовуючи сказане, необхідно наголосити, втягнення в злочинну діяльність неповнолітніх є психічний чи фізичний вплив на неповнолітнього, вчинений дорослою особою з метою схилити до вчинення злочину або участі в ньому в ролі співвиконавця в антигромадських діях. Таке втягнення пов'язане з безпосереднім впливом на неповнолітнього й може бути

вчинене способом погрози, обману, шантажу, поради, переконання, обіцянки тощо.

Одержано 19.04.2019



УДК 340.12;342.726

**Дарина Олегівна КЛИМЕНКО,**

курсант групи Ф1-204 ХНУВС

*Науковий керівник: кандидат юридичних наук Шевчук Т. А.*

## **ДО ПИТАННЯ ПРО ВІК КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ПОГРОЗУ ВБИВСТВОМ**

Верховенство права людини на життя над усіма іншими майновими і немайновими правами обумовлене самою його природою. Це підтверджується і цілою низкою міжнародно-правових документів: Загальна декларація прав людини, Європейська конвенція захисту прав людини та основних свобод, Міжнародний пакт про громадянські та політичні права (1966 р.) та ін.

Конституцією України визнано, що людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються найвищою соціальною цінністю.

Пріоритет права на життя над іншими правами знаходить своє відображення і у кримінальному законодавстві України. Так, розділ II Особливої частини Кримінального кодексу України (далі КК України) містить ряд норм щодо кримінально-правового захисту людського життя, як найвищої цінності.

Кримінально караними визнаються як різні види вбивств (ст. 115–119 КК України), так і погроза вбивством (ст. 129 КК України) – злочин, об'єктивна сторона якого проявляється у залякуванні потерпілого позбавленням його життя. Таке залякування може бути виражене у будь-якій формі: усно, письмово, шляхом демонстрації зброї тощо. Погроза вбивством має бути конкретною і реальною. Реальність погрози визначається достатнією підстав побоюватися її виконання, які у кожному випадку є різними. При визначенні реальності погрози значення має з'ясування форми, місця, часу, обстановки її висловлення, характеру попередніх взаємовідносин між винним і потерпілим тощо. Особливе значення має сприйняття погрози потерпілим, очевидцями погрози та іншими особами, які про неї дізналися.

Суб'єктом цього злочину законодавець визначає фізичну осудну особу, яка досягла віку кримінальної відповідальності. Тобто – загальний вік (16 років).

Питання, що стосуються віку, з якого може наставати кримінальна відповідальність, є достатньо широко висвітленим в науковій літературі. Дослідження з цього приводу проводили такі вчені, як Н. Л. Березовська, В. М. Бурдін, Я. М. Квітка, Н. Я. Ковтун, В. Я. Тацій та ін. Метою цієї роботи є чітке окреслення віку, з досягненням якого особа підлягає кримінальній відповідальності саме за погрозу вбивством.